

**ACORD
ÎNTRU
COMISIA NAȚIONALĂ PENTRU CONTROLUL ACTIVITĂȚILOR NUCLEARE
DIN ROMÂNIA
ȘI
DEPARTAMENTUL ENERGIEI DIN STATELE UNITE ALE AMERICII
PRIVIND
COOPERAREA ÎN VEDEREA ÎMBUNĂȚĂȚIRII SIGURANȚEI FIZICE A SURSELOR
RADIOACTIVE ȘI A MATERIALELOR NUCLEARE SPECIALE DIN ROMÂNIA**

DATE RELEVANTE PRIVIND ACORDUL

Data semnării: 10 decembrie 2009
Locul semnării: București, România

Prezentul Acord a fost aprobat prin Ordinul Președintelui CNCAN nr. 363/2009, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 127 din 24.02.2009.

TEXTUL INTEGRAL AL ACORDULUI

Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare din România (CNCAN) și Departamentul Energiei din Statele Unite ale Americii (DOE), denumite în continuare părți,

dorind să pună în aplicare Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind cooperarea în domeniul contracarării proliferării armelor de distrugere în masă și promovarea relațiilor militare și de apărare, semnat la Washington la 30 martie 1998, astfel cum a fost modificat (denumit în continuare Acord privind combaterea proliferării), care se referă la prevenirea furtului, sabotajului sau utilizării neautorizate a surselor radioactive și a materialelor nucleare speciale în România, care au potențialul de a cauza consecințe inacceptabile dacă sunt folosite cu intenții rele într-o dispersare radioactivă, expunere radioactivă sau dispozitive nucleare improvizate, prin îmbunătățirea siguranței fizice a acelor surse și materiale,

luând în considerare că România este stat membru al Uniunii Europene și este parte la Tratatul EURATOM,

*luând în considerare prevederile Codului de conduită privind securitatea și siguranța surselor radioactive al Agenției Internaționale pentru Energie Atomică (AIEA),
au convenit următoarele:*

ARTICOLUL I

În scopul prezentului acord:

- surse radioactive (denumite în continuare RSs) înseamnă material radioactiv închis etanș într-o capsulă ori solidificat în formă compozită și care nu este exceptat de la regimul de control al Guvernului României. Aceste surse radioactive pot fi atât în utilizare conform scopului, în stocare temporară sau definitivă, cât și orfane. RSs include, de asemenea, orice material radioactiv eliberat, în cazul în care sursa radioactivă prezintă scurgeri sau fisuri, dar nu presupune a fi materialul încapsulat pentru depozitare definitivă sau materialul nuclear din cadrul ciclurilor de combustibil nuclear din centralele nucleare și reactoarele de cercetare;

- surse radioactive de mare activitate înseamnă sursele radioactive care pot prezenta un risc semnificativ pentru persoane, comunitate și mediu și care intră sub incidența categoriilor I-III din tabelul I al anexei la Codul de conduită privind siguranța și securitatea surselor radioactive al Agenției

Internaționale pentru Energie Atomică (AIEA) și asupra cărora ambele părți sunt de acord că fac subiectul prezentului acord.

- activitatea de control a autorității de reglementare înseamnă orice formă de control statutar sau de reglementare a Guvernului României aplicată instalațiilor ori activităților desfășurate în România care au legătură cu sursele radioactive și materialele nucleare speciale, pentru motive privind radioprotecția sau securitatea ori siguranța surselor radioactive și a materialelor nucleare speciale;

- sursele orfane înseamnă sursele radioactive care nu sunt sub controlul organismului de reglementare al Guvernului României, deoarece fie nu au fost niciodată sub controlul autorității de reglementare, fie au fost abandonate, pierdute, depozitate greșit, furate sau transferate fără autorizația (licența) corespunzătoare;

- materiale nucleare speciale înseamnă izotopii fisionabili de uraniu înalt îmbogățit și toți izotopii de plutoniu aflați în fasciculele de combustibil nuclear utilizat în reactori de cercetare, aflați în stare critică și subcritică, în bare, în barele de control sau în subcomponentele acestora; ansambluri de ținte din reactori de cercetare și de testare sau subcomponentele acestora; și materiale vrac destinate cercetării sau testării. Aceste materiale pot fi iradiate sau neiradiate;

- siguranță înseamnă măsurile destinate împiedicării, prevenirii sau ripostei la accesul neautorizat ori deteriorarea sau sabotajul, pierderea, furtul ori transferul neautorizat al surselor radioactive de mare activitate și al materialelor nucleare speciale.

ARTICOLUL II

1. În conformitate cu termenii prezentului acord, DOE poate oferi asistență gratuită către CNCAN sau către agenții săi de implementare desemnați să asiste CNCAN în îmbunătățirea siguranței fizice a surselor radioactive de mare activitate și a materialelor nucleare speciale pentru care părțile stabilesc de comun acord că necesită îmbunătățiri privind siguranța fizică, precum și în căutarea și recuperarea surselor orfane.

2. CNCAN sau agenții săi de implementare desemnați vor folosi toate materialele (inclusiv accesorii, echipamente și instrumente), instruirea și serviciile furnizate în conformitate cu prezentul acord, exclusiv pentru scopul stabilit în alin. 1.

3. Prezentul acord și toate activitățile întreprinse în conformitate cu acesta se supun prevederilor Acordului privind combaterea proliferării. În cazul oricăror discrepante între prezentul acord și Acordul privind combaterea proliferării, prevederile Acordului privind combaterea proliferării vor prevala.

4. Prezentul acord nu are scopul de a dubla în niciun fel activitățile întreprinse în cadrul Acordului dintre Agenția Nucleară din România și Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare din România și Departamentul Energiei al Statelor Unite ale Americii privind cooperarea în domeniul combaterii proliferării armelor și tehnologiilor nucleare, semnat la New York la 19 iulie 2004, așa cum a fost modificat.

ARTICOLUL III

1. DOE și CNCAN vor avea dreptul fiecare, printr-o notificare scrisă adresată celeilalte părți, să delege responsabilitățile pentru implementarea prezentului acord către alte agenții, departamente sau unități din cadrul guvernului respectiv.

2. DOE și CNCAN vor avea dreptul fiecare, printr-o notificare scrisă adresată celeilalte părți, să desemneze reprezentanți tehnici de legătură pentru materialele, echipamentele, instruirea și serviciile furnizate în baza prezentului acord.

ARTICOLUL IV

1. În baza termenilor prezentului acord, DOE poate oferi CNCAN sau agenților săi de implementare desemnați, asistență în scopul de a îmbunătăți siguranța fizică a surselor radioactive de mare activitate

și a materialelor nucleare speciale din România. Această asistență poate include, dar fără a se limita la acestea, activități referitoare la:

a) îmbunătățirea metodelor privind siguranța fizică și controlul surselor radioactive de mare activitate și al materialelor nucleare speciale stocate în locații de pe teritoriul României, pentru a reduce riscul de furt sau de posibilă deturnare;

b) evaluarea și îmbunătățirea siguranței fizice a surselor radioactive de mare activitate și a materialelor nucleare speciale, precum și a instalațiilor unde acestea sunt amplasate, incluzând, dar fără a se limita la acestea, instalații medicale, institute de cercetare și întreprinderi comerciale;

c) securizarea transportului surselor radioactive de mare activitate, a materialelor nucleare speciale pe teritoriul României, inclusiv a seturilor de colete de transport;

d) instruirea și furnizarea de echipamente în vederea căutării și recuperării surselor orfane; și

e) alte asemenea îmbunătățiri ale siguranței fizice cu privire la managementul surselor radioactive de mare activitate, al materialelor nucleare speciale și al surselor orfane în România, după cum părțile vor decide împreună.

2. Termenii prezentului acord vor acoperi:

a) furnizarea de asistență tehnică, servicii de inginerie în domeniul nuclear, sprijin pentru planificarea și managementul proiectului legate de implementarea oricărei forme de asistență furnizate în cadrul prezentului acord; și

b) furnizarea de servicii de procurare și/sau achiziție, de selecție a subcontractorilor, de servicii de management al proiectului și al contractului, precum și supravegherea performanțelor subcontractorului din punct de vedere tehnic și administrativ pe parcursul pregătirii și implementării activităților derulate în cadrul prezentului acord.

3. Condițiile de asistență asigurate în cadrul prezentului acord vor fi definite prin contracte sau înțelegeri separate între DOE și CNCAN sau între agenții de implementare desemnați ai acestora. În cazul oricărei discrepanțe între aceste contracte sau înțelegeri și prezentul acord, vor prevala prevederile prezentului acord.

4. În conformitate cu termenii prezentului acord, DOE poate furniza, la latitudinea sa, către CNCAN sau agenții săi de implementare desemnați alte tipuri de asistență, cu acordul scris al ambelor părți.

ARTICOLUL V

1. CNCAN sau agenții săi de implementare desemnați va/vor sprijini DOE sau pe agenții săi de implementare desemnați, pe perioada implementării oricărei forme de asistență convenite prin prezentul acord.

2. CNCAN sau agenții săi de implementare desemnați se va/vor coordona cu alte ministere, agenții sau organizații competente pentru a se asigura că materialelor, inclusiv accesoriilor, echipamentelor și instrumentelor, furnizate către CNCAN în cadrul prezentului acord li se acordă procesare prioritară pentru a permite livrarea promptă către destinația finală a acestora în România. CNCAN sau agenții săi de implementare desemnați se va/vor coordona cu ministerele, agențiile, organizațiile competente pentru a se asigura că măsuri de securitate adecvate sunt prevăzute pentru personalul guvernamental al Statelor Unite ale Americii, contractori și materiale, inclusiv accesorii, echipamente și instrumente, la acele instalații asociate cu activitățile derulate în cadrul prezentului acord.

3. CNCAN sau agenții săi de implementare desemnați va/vor înlesni examinarea de către ministerele, agențiile și organizațiile competente a tuturor materialelor, inclusiv a accesoriilor, echipamentelor și instrumentelor, primite în conformitate cu prezentul acord și va/vor transmite DOE confirmarea că pot fi acceptate în cel mult 10 zile de la primirea rezultatului unor astfel de examinări. Termenii și condițiile pentru repararea sau schimbarea materialelor neconforme, inclusiv a accesoriilor, echipamentelor și instrumentelor, vor fi stabilite în contractul (ele) prin care materialele, inclusiv accesoriile, echipamentele și instrumentele, sunt furnizate în cadrul prezentului acord.

4. CNCAN sau agenții săi de implementare desemnați se va/vor asigura, prin inspecții anuale, că îmbunătățirile prevăzute în cadrul prezentului acord aduse siguranței fizice pentru amplasamentele conținând surse radioactive de mare activitate și materiale nucleare speciale sunt folosite pentru scopul

propus și sunt menținute în condiții bune de funcționare. CNCAN va îndemna toate întreprinderile să sprijine reînnoirea îmbunătățirilor siguranței fizice după încheierea perioadei de garanție și întreținere asigurate de DOE.

ARTICOLUL VI

În plus față de drepturile de examinare și audit stabilite în art. XII din Acordul privind combaterea proliferării, reprezentanții DOE vor avea dreptul de a monitoriza implementarea termenilor contractelor și progresul activităților din cadrul prezentului acord la instalațiile de pe teritoriul României.

ARTICOLUL VII

1. După caz, DOE poate încheia cu CNCAN înțelegeri de implementare, în vederea îndeplinirii prevederilor prezentului acord. În cazul oricărei discrepanțe între prezentul acord și oricare astfel de înțelegere, vor prevala prevederile prezentului acord.

2. Orice înțelegere de implementare încheiată între părți va intra în vigoare în conformitate cu prevederile art. X.

ARTICOLUL VIII

Fiecare parte va implementa prevederile prezentului acord și ale oricărei înțelegeri de implementare în conformitate cu legislația internă a statului parte și cu acordurile internaționale la care statul parte este parte.

ARTICOLUL IX

1. Prezentul acord poate fi amendat prin acordul scris al părților.

2. Orice amendament va intra în vigoare în conformitate cu prevederile art. X.

ARTICOLUL X

1. Prezentul acord va intra în vigoare la data semnării și va rămâne în vigoare pe toată durata valabilității acordului de combatere a proliferării.

2. Prezentul acord poate fi terminat prin acordul reciproc în scris al părților sau de oricare dintre părți prin notificare scrisă prealabilă cu cel puțin 90 de zile către cealaltă parte.

3. Fără a aduce atingere expirării Acordului de combatere a proliferării sau prezentului acord, obligațiile prevăzute la art. V alin. 4 vor continua să se aplice fără limită de timp.

Drept care subsemnații, împuterniciți în mod corespunzător în acest scop de către guvernele lor, au semnat prezentul acord.

Încheiat la București, în duplicat, în data de 10 decembrie 2009, în limbile română și engleză, ambele texte fiind egal autentice.

Pentru Comisia Națională
pentru Controlul Activităților Nucleare din România,
Vajda Borbala

Pentru Departamentul Energiei
din Statele Unite ale Americii,
Mark H. Gitenstein